

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz, Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul, Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligeșiana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Năldăcana, Negoiul, Noiana, Olleana, Oraviciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcdate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilva-mare), Rîureana (Cap. Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercădiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Unieva, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tâșnad) Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Băncile și însoțirile economice sătești.

Intre însoțirile (tovărășiile sau cooperativele) economice cele mai de seamă se numără: însoțirile de credit, cele de producțiune, de valorizare și de consum. Asupra acestor însoțiri, mai ales, s'a scris de repetite-ori în coloanele revistei noastre, apreciindu-se rostul lor în viața popoarelor și accentuându-se necesitatea intrupării lor la poporul nostru.

Tocmai în vederea necesității ce se impune și la noi pentru răspândirea acestor însoțiri a luat și „Solidaritatea” în statutele sale anumite dispoziții, ca astfel să poată și ea contribui la organizarea satelor noastre prin îmbrățișarea chestiei însoțirilor de tot felul.

Unele bănci, ca s. e. „Economul”, „Silvania” ș. a. au pornit o acțiune, ce trebuie relevată, în interesul însoțirilor, îndeosebi a însoțirilor de credit; iar „Albina” „Cassa de păstrare din Săliște” ș. a. au pus însoțirilor la dispoziție creditul necesar și le-a stat la îndemână cu sfatul, revizuindu-le bilanțul și dându-le îndrumările trebuincioase pentru o administrație cât mai corectă.

Putem deci spune, din capul locului, că băncile nu au desconsiderat chestiunea de viață a însoțirilor economice sătești ci, din contră, au sprijinit-o.

În timpul din urmă însă, când a început să se discute mai înapoi, în cercuri tot mai

largi, asupra intrupării, însoțirilor economice și îndeosebi a însoțirilor de credit, — se pareă că în cercurile băncilor ar începe să se pornească un curent mai puțin favorabil decât odinioară pentru aceste însoțiri.

Anume începuse să se instăpânească, ici-colo, temerea, că sporirea, în grabă și în număr mare, a însoțirilor de credit, ar putea să fie în desavantagiul băncilor.

Mai ales darul de K 50,000 al dlui V. Stroescu pentru înființarea de bănci sătești (însoțiri de credit) și peste toate promisiunea dânsului, de a pune la dispoziția „Asociațiunii” K 100,000 pentru înființarea de însoțiri de credit în Bihor, a alarmat pe conducătorii băncilor existente în acele părți, pe cuvânt, că înființându-se acelea, în timp apropiat, ar putea doară să fie un pericol pentru băncile de acolo.

De aici, mai ales, un fel de animozitate între cercurile conducătoare ale băncilor noastre existente și între factorii, cari luptă cu toată convingerea pentru intruparea însoțirilor de credit și a celorlalte însoțiri economice sătești.

Conducătorii băncilor noastre existente sunt de părerea, că aceste bănci sunt factori economici-financiar de importanță, cari satisfac în mare parte trebuințele de credit ale poporului nostru. De altă parte ei văd un rău în pornirea unei acțiuni pripite pentru înființarea, mai ales de însoțiri de credit sătești, în masă, un rău, nu atât pentru băncile existente, cât, mai cu deosebire, pentru

înșasă ființa acelor însoțiri de credit și pentru poporul angajat la o lucrare în cadre mari, fără nici o pregătire prealabilă.

Procedându-se însă cu precauțiune și sistem la intruparea însoțirilor de credit și a celorlalte însoțiri economice sătești, conducătorii băncilor actuale nu au pentru-ce să privească cu ochi răi această acțiune sau, și mai puțin, să o împiedece. Din contră, văzând că aceste însoțiri se pun pe temeiul cel adevărat altruist, care singur le dă îndreptățire la viață, conducătorii băncilor noastre existente nu pot decât să se bucure, socotindu-le ca soațe de muncă, cari au să fie de folos nu numai poporului, ci chiar un sprijin real, pentru institutele de credit, — aceste ajutându-le cu creditul necesar și cu povețele neapărat trebuincioase, iar acelea, pe lângă sporirea puterii de prestațiune și progres a poporului, aducând nouă resurse pe seama acestora. În chipul acesta ele pot sta foarte bine unele lângă altele, ajutându-se și completându-se în acțiunea lor pentru binele poporului nostru.

Vorbind îndeosebi despre însoțirile de credit sătești trebuie să relevăm, în primul loc, rolul lor educativ, care consistă în faptul de a da prilej tuturor, în cea mai mare măsură, de a se deprinde cu economisirea. Pentru că, trebuie să recunoaștem, că în privința educației în masă a poporului nostru pentru economisirea banului câștigat cu crunte sudori, s'a făcut prea puțin până acum. O adevărată școală, spre acest scop, îi lipsește poporului nostru. Ii lipsește, în mii de sate, prilejul de a economisi, îndeosebi din cauza că, neavând la îndemână însoțiri de credit și neprimind nici indemnurile trebuincioase, sume cari, toate la un loc, reprezintă, de sigur, multe milioane în fiecare an, se duc în vânt, poporul nostru rămânând astfel sărac și neputând da înainte în privința sporirii bunurilor sale materiale, în mare parte și a celor morale.

Incepând dela copilul de școală, printre ale cărui degete se strecoară, creițărește, pe lucruri de nimica, sume frumusele, și dela zilerul sărac care, și el, neavând la îndemână prilej de a economisi, banul cu greu câștigat, de multeori, îl aruncă pe lucruri de puțin folos și adesea chiar pe lucruri stricăcioase, — până la fruntașii comunei, — toți ar avea prilej bun de a economisi, adunând bani albi pentru zile negre.

Poate, că în chipul acesta, ar veni și la noi mai îngrabă timpul, ca poporul nostru să se desbairere și de multe deprinderi și

obiceiuri rele și păgubitoare. Însoțirile de credit sătești ar putea astfel să devină pentru poporul nostru dela sate cea mai bună școală, care să-l deprindă la economisire, dându-i prilej să depună spre păstrare și sumele cele mai minimale.

Nu ne îndoim că însoțirile de credit sătești, bine și creștinește conduse, vor ajunge odată, și la noi, un îndemn de a se înfrâna mulțimea dela abuzul cu beuturile și fumatul, dela luxul prea păgubitor, cum și dela alte multe obiceiuri păgubitoare, cum sunt botezurile, ospetele, pomenile, aldămașurile ș. a., deschizându-i banului calea spre însoțirea de credit și păstrare, unde din puțin, în scurt timp, se face mult și în acelaș timp sufletul mulțimii obicinuindu-l cu frumoasa virtute a înfrânării.

Pe calea aceasta se vor putea aduna considerabile rezerve în cassa însoțirilor de credit sătești, cari vor deveni totatătea păraie și riulețe, cari, fructificând, cu belșug, teritorul pe unde își fac cursul (comunele), vor trece în rîurile mai mari (băncile), pentru ca, cu concursul lor, să se fructifice și mai bine întreg teritorul, pe care trăește poporul nostru.

În consecință, pentru ce ar observa băncile existente o atitudine de opoziție curentului pornit, în fine, și la noi pentru intruparea însoțirilor de credit și a celorlalte însoțiri economice?

Nu! Aceasta nu s'a întâmplat și nu se va întâmpla. Și totuș a avut aparența, că oamenii din cercurile băncilor ar face opoziție curentului numit, atunci când s'a stăruit ca „Asociațiunea“ să nu ia în mână chestiunea de a înființa înșasă însoțiri de credit și alte însoțiri economice sătești, mulțumindu-se a face, cel mult, ca și pân'acum, numai propagandă, dar mai efectivă în acest scop. Aceasta pe motivul, că „Asociațiunea“ are de a îndeplini, în mijlocul poporului nostru, atâtea probleme culturale și economice, din cari, ce e drept, chestia însoțirilor economice face și ea o parte întregitoare.

Greșesc, prin urmare, împreună cu dl Stroescu, toți aceia, cari prezintă băncile noastre existente ca „învăscute în pieile cămătarilor, prin cari nu străbate nici un simț omenesc; dacă fac ceva, numai de ochii lumii — și cu niște contribuiri ridicole“. Adecă tocmai ca și când aceste bănci nu ar fi avut și n'ar avea nici un rost în viața poporului nostru, afară doar' de folosul acționarilor și al funcționarilor aplicați în serviciul lor.

În acelaș timp însă, din tabăra altor neamuri din patrie băncile noastre sunt atacate, pe motivul că ele ar fi o primejdie pentru viitorul acestor neamuri.

Suntem deci între două focuri.

Ne rezervăm a arăta: *care e adevărul.*

Asigurări împotriva accidentelor.

— Lămuriri și instrucțiuni. —

Asigurările împotriva accidentelor, despre cari venim să vorbim, sunt astăzi foarte răspândite cu deosebire la popoarele din apusul Europei. Aceste popoare, în special Englezii, Francezii și Germanii le cultivă cu tot așa de cu mare predilecție ca și pe asigurările de viață. Ba am putea zice chiar și mai mult ca pe acestea, pentru că cum vom vedea mai târziu, asigurările împotriva accidentelor sunt chiar o condiție sine qua non pentru asigurările de viață.

La noi, la Români însă acest soi de asigurări, este mai puțin cunoscut. Cauza? N'am ajuns să le cunoaștem și simți însemnătatea și foloasele. Tocmai de aceea credem că facem un lucru bun, dacă venim astăzi să lămurim și să dăm instrucțiunile necesare cu privire la asigurările împotriva accidentelor, ca unele pe cari va trebui să le introducem și noi dacă voim să ne întocmim viața și progresul după exemplul și ordinea oamenilor mai pricepuți și cu rosturi mai bune și mai cu temei decât noi.

Să vedem dară care este noima asigurărilor împotriva accidentelor, care le e însemnătatea și folosul și cum trebuie cultivate ele?

*

În ziua de azi *ori-ce om care produce* — fie bunuri materiale, fie intelectuale — este, respective *represintă pentru sine și familia sa un capital*, a cărui valoare devine cu atât mai mare, cu cât cei ce trăesc pe urma acestui capital, sunt mai avizați la el. Astfel avocatul și medicul, cari trăesc pe urma praxei lor; preotul, învățătorul și funcționarul, a căror existență se bazează pe venitul funcțiunilor lor și — în fine — neguțătorul, meseriașul și economul, cari cu priceperea lor deosebită știu valora mai cu câștig capitalele respective moșiile ce le au, reprezintă cu toți, tot atâtea capitaluri vii cu cari produc venit pentru ei și familiile lor. Capitalurile acestea însă se pot valora numai câtă vreme posesorii lor sunt în viață, sau nu sunt impedeți — prin împrejurări neprevăzute — în lucrările lor. Și îndată ce acești posesori mor sau devin incapabili de lucru, capitalurile ce le reprezintă încetează de a mai funcționa și se nimicesc total. Nimicirea neașteptată a acestor capitaluri e mai totdeauna nu numai dureroasă, dar și păgubitoare. Familiile și urmașii celor ce trăesc după astfel de capitaluri se văd deodată lipsite de venit, amenințate în existența lor.

În ziua de azi însă oamenii cu minte, cunoscători ai valorilor lor și ai datorințelor sociale ce li-se impun, își dau samă de primejdiile la cari le pot fi expuse familiile și urmașii în caz când ei ar muri sau ar deveni incapabili de lucru și de aceea caută să preîntâmpine aceste nenorociri prin asigurări potrivite. Astfel pentru caz de moarte, cum se știe și cum fac mulți dintre noi, se obicinuește a se asigura capitaluri, cari să se plătească la încetarea din viață a celor asigurați, capitaluri cu cari aceștia se îngrijesc de

un venit permanent și corăspunzător pe sama familiilor, ce le vor supraviețui. Dar, cum am spus mai sus, omul poate fi ajuns nu numai de moarte, ci și de alte nenorociri, cari să-l facă incapabil de muncă, incapabil de câștig. Viața practică ne arată o mulțime de exemple de acest fel. Câți oameni nu-și perd — prin întâmplări năpraznice ca exploziuni, nenorociri în mijloacele de comunicațiune etc. — membre și organe de ale ființei lor, devenind neapți pentru timp îndelungat, unii pentru totdeauna, de muncă, de câștig. Nenorocirea acestora și a familiilor lor este îndoită, este — de cele mai multeori — mai rea decât moartea. Cel ajuns de astfel de nenorocire nu numai că nu mai poate câștiga, dar rămâne el însuș o sarcină pentru familie, care trebuie să se îngrijască de el. Natural, că între astfel de împrejurări, omul se întreabă: cum s'ar putea preîntâmpina aceste nenorociri? Lumea cuminte a aflat calea și în această privință. Precum cineva se poate asigura pentru cazul de moarte, totasemenea se poate asigura și împotriva nenorocirilor neprevăzute, cari l'ar face incapabil de lucru sau cari i-ar lua viața. Asigurările de acest fel se numesc asigurări împotriva accidentelor. Ele sunt — cum se vede din cele premerse — de cea mai mare însemnătate, pentru că ne dau posibilitatea de a preîntâmpina nenorocirile și mizeriile, cari ne-ar putea ajunge prin nenorocirile neprevăzute, cari ne-ar face incapabili de muncă, incapabili de câștig.

Am zis mai sus, că asigurările împotriva accidentelor sunt o condiție sine qua non a asigurărilor asupra vieții. Din cele arătate până acum credem că afirmațiunea noastră reese de sine. N'avem decât să ne gândim la cazul când pe un asigurat asupra vieții, l'ar ajunge vre-o nenorocire de accident, care să-l facă imposibil de a mai câștiga. Dacă acesta nu e asigurat decât asupra vieții, ajunge în primejdie să-și pericliteze, și aceasta asigurare, dat fiind că în lipsă de câștig nu o mai poate continua, nu o mai poate plăti. Rezultă dară că numai asigurările împotriva accidentelor ne pot garanta sub orice împrejurări asigurările asupra vieții și astfel cele dintâi pot fi — cu drept cuvânt — considerate ca întregitoare la cele de al doilea. Despre aceasta popoarele culte s'au convins și deci cultivă azi asigurările împotriva accidentelor cu aceeaș îndatorire familiară și socială ca și asigurările asupra vieții. La noi, la Români încă va trebui să se facă acelaș lucru. Și noi va trebui să cultivăm acest soi de asigurări dacă voim ca viața și viitorul nostru să fie deplin asigurat.

Din cele expuse până aci reese de sigur noima, însemnătatea și foloasele asigurărilor împotriva accidentelor. Naște întrebarea: ce avem să înțelegem, adică *ce sunt accidentele? Sub accident se înțelege o întâmplare neașteptată — cauzată de o putere externă, fizică sau mecanică — care, fără voia asiguratului îi poate produce moartea sau îl poate face incapabil de a mai lucra, fie pentru totdeauna, fie pentru un timp oarecare.* Câteva exemple ne vor arăta mai bine. Să presupunem că prin o derailare de tren cineva își află moartea sau i se pricinuește o altă nenorocire, i se fracturează piciorul sau mâna. Aceasta este un accident. Sau să zicem că printr'o explozie neașteptată, prin o lunecare sau cădere, prin trăsnet sau prin altă întâmplare de acest fel, se nenoroceste cineva. Și aceste sunt accidente. Cele mai multe din accidente obvin în decursul călătoriilor (cu trăsura, tranvaiele și trenurile) pe uscat precum și pe apă; nu mai puțin obvin accidente în lumea industrială și în profesiunile libere. Dar, la accident este

expus ori-și cine, chiar și aceia, cari exercită funcțiuni intelectuale. Nimenea nu poate ști la ce poate fi expus chiar și numai dacă ese din casă. Tocmai de aceea la popoarele culte astfel de asigurări se fac de ori și cine și nimenea nu se amăgește cu speranța că nu va fi ajuns de accident. Așa va fi bine să se facă și la noi.

*

Accidentele, cum s'a arătat, pot pricinui moartea cuiva sau îl pot face incapabil de muncă pentru totdeauna sau numai pentru un oarecare timp. Amăsurat acestor împrejurări, asigurările împotriva accidentelor se pot face:

- a) pentru cazul de moarte,
- b) pentru cazul invalidității permanente de muncă și
- c) pentru cazul invalidității trecătoare de muncă.

Asigurările pentru aceste trei cazuri se pot contracta sau separat sau în anumite combinațiuni precum urmează:

1. pentru cazul numit sub a)
2. " " " " b)
3. " " " " a și b
4. " " " " b și c
5. " " " " a și c
6. " " " " a b și c

Numai pentru cazul amintit sub c) adecă asigurări de invaliditate trecătoare de muncă nu se vor putea contracta.

Asigurările pentru cazuri de accidente dau drept la următoarele despăgubiri:

- a) în caz de moarte pentru întreaga sumă asigurată;
- b) în caz de invaliditate permanentă de muncă până la maximul sumei asigurate și
- c) în caz de incapacitate trecătoare de muncă la o despăgubire zilnică în o sumă anumită.

Cum se vede, în asigurările împotriva accidentelor se pot face diverse combinațiuni. Fiecine își cumpănește împrejurările și amăsurat acestora își face asigurarea. Lucrul de căpetenie la contractarea acestor fel de asigurări este ca ele să stee totdeauna în raport cu mijloacele materiale ale asiguratului. Al doilea că este în interesul bine priceput al asiguratului ca să asigure o sumă mai mare pentru cazul de invaliditate permanentă de muncă, decât ca pentru cazul de moarte.

*

Pentru asigurările împotriva accidentelor se plătesc — ca și pentru ori care alt soi de asigurări — premii. Premiile acestea sunt mai mari sau mai mici după cum persoana de asigurat este mai mult sau mai puțin expusă rizicului (pericolului) de accidente. Astfel un funcționar de bancă, un învățator sau peste tot un intelectual cu ocupațiune de cancelarie va plăti un premiu mai mic, ca un medic, care prin operațiile ce le face e expus mai mult la accidente sau ca un inginer, care conduce și supraveghează lucrări de zidire sau de fabrici. Cei ce vor să se asigure deci se clasează, se impart conform pericolului ce-l reprezintă la accidente. Împărțirea se face de regulă după profesiuni, în opt clase. În clasa primă sunt cuprinse riziurile cele mai mici, în a doua urmează riziurile de un grad mai mare și așa mai departe până la clasele din urmă, în cari sunt cuprinse riziurile cele mai mari. Cu privire la aceste riziuri, societățile de asigurare au consemnări detaliate despre toate ocupațiunile omenești, însemnând lângă fiecare clasa de rizie la care aparține. Consemnările acestea sunt cuprinse în caete tipărite, pe cari le

poate cere ori și cine. Pentru orientarea publicului cetitor, dăm aci în reasumat câteva din profesiunile obicinuite la noi, după clase. Astfel aparțin în:

Clasa I. funcționarii de bancă, judecătorii, notarii de orașe, preoții, profesorii și învățătorii (întru cât nu sunt instructori de gimnastică sau nu propun fizica, chemia, ziaristii, redactorii, comercianții cari vând mărfuri de modă, obiecte de librărie, haine, postavuri, blăni, pânză etc.

Clasa II. funcționarii cari lucrează în fabrici, notarii comunali și cercuali, inginerii de poștă și telegraf industriașii mari, agenții de asigurare, comercianții de obiecte de bronz, porcelan, obiecte de luminat, instrumente muzicale etc.

Clasa III. funcționarii de mine, pretori, farmaciștii tipografii, orologierii, croitorii, droghisții, comercianții de bucate, sticlărie, arme etc.

Clasa IV. funcționarii cu serviciul extern, veterinarii (dacă lucrează mai mult în cancelarie) executorii, barbierii, cofetarii, dentiștii, proprietarii de pământ (întrucât înșiși nu lucrează) mehanicii, comercianții de spirt, lemn, cărbuni, mașini etc. medicii, servecarii de casă etc.

Clasa V. electro-tehnicii, medicii de temnițe și case de alienați, masseurii, controlorii și inspectori de tren, factorii postali de valori și bani etc.

Clasa VI. veterinarii, conducătorii de zidiri, economii (întru cât și ei lucrează), polițiștii, pădurarii (cu cel puțin 2 adjuncți) lucrători etc.

Clasa VII. măsarii (cari nu lucrează cu motor) tinichigii, butnarii, ferarii, hornarii, păzitorii de hotar etc.

Clasa VIII. pelarii, măsarii de construcțiuni, mașiniștii, pescarii, vizitii etc.

Amăsurat acestor clase de riziuri sunt stabilite și premiile de asigurare *Tarifa de premii* pentru asigurări individuale împotriva accidentelor este următoarea:

Pentru riziuri de clasa	Premiul anual în coroane		
	după fiecare K 1,000 caz de moarte	după fiecare K 1,000 caz de invaliditate permanentă	după fiecare K 1 ca penziune zilnică în caz de invaliditate trecătoare
I	0 75	0 75	2 —
II	0 90	0 90	2 50
III	1 10	1 10	3 —
IV	1 50	1 50	4 —
V	1 80	1 80	5 —
VI	2 20	2 20	6 —
VII	3 —	3 —	8 —
VIII	4 —	4 —	10 —

Cu privire la aceasta tarifă are să se observe următoarele:

1. Sumele până la cari se poate cineva asigura pentru caz de moarte și invaliditatea permanentă de regulă sunt următoarele:

Persoane cari aparțin clasei de rizie

- I—III pot asigura cel mult K 200,000
 IV—V " " " " " 150,000
 VI " " " " " 100,000
 VII " " " " " 50,000
 VIII " " " " " 20,000

2. Despăgubirea sau penziunea zilnică la asigurarea pentru caz de invaliditate trecătoare se stabilesc de regulă $\frac{1}{5}\%$ dela suma asigurată pentru caz de moarte

și invaliditate permanentă. Despăgubirea zilnică însă la nici o întâmplare nu poate fi mai mare ca K 30 pentru fiecare zi.

3. Premiile se plătesc anual anticipativ. Intru cât asigurarea se face pe cinci ani, se acordă un rabat de 10%, iar dacă se face pe 10 ani de 20%.

4. Dacă asigurarea pentru caz de incapacitate de lucru trecătoare se face cu carența de 14 zile, ca adecă despăgubirea să se lichideze numai cu începere dela ziua a 15-a ce urmează accidentului, dela premiu se acordă un rabat de 33 $\frac{1}{3}$ %.

5. Dacă premiul se plătește anticipativ pe mai mulți ani, de asemenea se acordă rabaturi însemnate. Astfel dacă asigurarea e pe 10 ani și premiile se plătesc toate înainte, 2 ani din urmă sunt gratis, adecă să plătesc premii numai pe 8 ani; la asigurări pe durata de cinci ani, se acordă un an gratis în caz că premiile pentru ceilalți patru ani se plătesc odată, la eliberarea poliței de asigurare.

6. Pe lângă premii se mai plătește și o competență de poliță și o competență de timbru. Cea dintâi la plăți de premii anuale este de K 2 în fiecare an, iar la plăți semestrale de K 1.50 ce trebuie plătit la fiecare jumătate de an. Competența de timbru este 1 $\frac{1}{2}$ % dela premiu și competența de poliță.

In urma explicărilor de mai sus, calcularea asigurărilor împotriva accidentelor e foarte ușoară. Să presupunem de ex. că un avocat, funcționar, preot sau învățător, care aparține la clasa I-a de rizic ar voi să contracteze K 20,000.— pentru caz de moarte K 50,000 pentru caz de invaliditate permanentă și K 10 pensie zilnică în caz de incapacitate temporară (trecătoare) de lucru. Va plăti pentru:

K 20,000 à 0.75 per ‰ = K 15.—
 „ 50 000 „ 0.75 „ ‰ = „ 37.50
 K 10 pens. zilnică à K 2 = K 20.—

Total K 72.50

20% rabat pentru că asigurarea se
 contr. pe 10 ani . . . . . K 14.50

K 58.—

Competențe de polițe . . . . . „ 2.—

1 $\frac{1}{2}$ % competență de timbru . . . . . „ —.90

Premiu anual K 60.90

Dacă însă cineva ar asigura numai 10,000 pentru caz de moarte, 20 000, pentru caz de invaliditate permanentă și K 4 pensie zilnică în caz de incapacitate trecătoare de lucru, ar plăti:

K 10,000 à 0.75 per ‰ = K 7.50
 „ 20,000 „ 0.75 „ ‰ = „ 15.—
 K 4 pens. zilnică à K 2 = „ 8.—

Total K 30.50

20% rabat pentru asig. de 10 ani „ 6.10

K 24.40

Competențe de polițe „ 2.—

timbru . . . . . „ —.50

Premiu anual K 26.90

Asigurările împotriva accidentelor devin perfecte — întocmai ca și asigurările asupra vieții numai după emiterea poliței sau contractului de asigurare. Contractul de asigurare se emite pe baza ofertei ce are a se face și pentru care exactitate și veritate e răspunzător cel ce voiește să facă asigurarea, adecă ofe-

rentul. Pentru a preîntâmpina diferențele dintre societate și asigurații săi, oferenții au să răspundă exact și adevărat la toate întrebările ce le conține oferta și afară de aceea — li se recomandă — să cetească respective să lase să li-se explice prin oameni de încredere condițiunile de asigurare, deoarece — cum se știe — acestea formează baza contractului de asigurare.

După informațiunile ce le avem „Banca generală de asigurare“ a făcut deja pregătirile de lipsă ca în timpul cel mai scurt să poată cultiva și ramul asigurărilor împotriva accidentelor. Cum știm, banca noastră ca instituțiune tină de asigurare, cultivă până acum în contul său propriu numai asigurările contra incendiului și asigurările asupra vieții. Noul ram de asigurare deocamdată îl va cultiva în mod mijlocit. Afacerile le va încheia cu ajutorul și garanția unei bănci speciale, care se ocupă exclusiv cu astfel de afaceri, cu institutul de asigurare împotriva accidentelor „Naționala“ din Budapesta. Toate instrucțiunile, scriptele și actele (oferte, polițe etc.) se vor face cât se poate de lămurit, ceea ce va constitui o mare înlesnire pe sâna publicului nostru.

Despre începerea activității sale în noul ram de asigurări, „Banca generală de asigurare“ ne va aviza la timp.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

Adunarea generală a „Agricolei“ din Hunedoara. Duminică în 11 crt și-a ținut adunarea generală ordinară societatea „Agricola“ din Hunedoara. A fost o adunare iubilară, împliniți fiind 10 ani de când aceasta societate își revărsa binefacerile activității sale asupra poroatei țărănești din Hunedoara și din comunele din împrejurime. Aceasta activitate consistă mai ales în scăparea poporului din ghiarele neguțătorilor evrei, cari țineau aproape în fiecare sat păduri, magazine de bucate, exploatând poporul după bunul lor plac. Azi grație activității „Agricolei“ și a harnicilor ei conducători magazinele exploatatoare s'au desființat și în negoțul de bucate dominează în Hunedoara și jur, în urma prețurilor cinstite oferite și a tratamentului uman a clientelei „Agricola“.

Adunarea generală dela 11 art. a „Agricolei“ prin rostul dlor Ioan Moța și Dr. Victor Bontescu a și scos la iveală meritele societății „Agricola“ pentru poporul producător și consumator deopotrivă, exprimând totodată mulțămirea și recunoștința sa față de întemeietorul și conducătorul neobosit al societății dl Vasile C. Osvadă, care secundat de dl Nic. Macrea și ceilalți funcționari, cu o perseveranță rară a învins toate greutățile și prin întemeierea, susținerea și dezvoltarea „Agricolei“ la starea ei de azi a croit nouă cărări în viața noastră financiară economică.

Adunarea generală, — precum ni se raportează — a fost bine cercetată de acționari și a primit toate propunerile direcțiunii.

În direcțiune au fost realeși dnii:

Dr. Augustin Dragits medic, Dr. George Dublesiu avocat, George Rain, preot, Smit Feri proprietar, Ioan Dima, proprietar, Nicolae Rimbaș, comerciant, Vasilie C. Osvadă, director și Nicolae Macrea, secretar, iar în comitetul de supraveghiere a fost ales ca membru nou dl Romul Albu, capelan protopopesc în Hunedoara.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 22 August 1912.

Campania de toamnă își arată deja efectele în piețele de bani, demicând pretutindinea scumpete mare și discountul arătând tendințe de urcare în toate centrele financiare. În Berlin discountul privat s'a urcat la 4%, ceea ce a atras și însemnate capitaluri franceze; în Londra asemenea s'a urcat discountul privat cu 1/8% peste etalonul oficial de 3% și cercurile financiare țin de probabilă o apropiată urcare a ratei oficiale. Numai în Paris situația este ceva mai favorabilă, dar și aici băncile au început a-și revoca capitalurile din străinătate. Discountul privat este 2 5/8%.

În piața internă situația devine din zi în zi tot mai grea. Banca Austro-Ungară, în urma rezervei ce-și impun băncile particulare, este asaltată în cererile de bani și portofoliul ei arată o creștere însemnată. Discountul privat a cotat în Viena 4 3/4%, iar în Budapesta pentru cambii de prima bonitate 5%, bănci de mărime mijlocie și excontorii privați 5 1/2%, iar pentru cambii comerciale de portofoliu dela 6 1/8% în sus.

CRONICA.

Premiare. În ultima ședință plenară a Comitetului central a „Asociațiunii” s'a împărțit suma de K 100 — pusă la dispoziția „Asociațiunii” de dl Dr. G. Simon, avocat în Aiud, pentru premiarea celei mai bune scrieri intitulate: „Contabilitate pentru popor”.

Premiul l-a obținut la propunerea și recomandarea secțiilor literare-științifice dl Romul Dâmboiu, șef-contabilul institutului „Soimul” din Uioara, iar d-lor Traian V. Țăranu, Coriolan Radivoieviciu, și Petru Simțion le-a exprimat comitetul mulțămirea sa pentru lucrările prezentate la concurs.

*

Școalele comerciale din Ungaria. În anul școlar trecut au existat și funcționat în Ungaria în total 51 de școale superioare de comerț, dintre cari 5 școale comerciale pentru femei. Numărul elevilor a fost de rotund 10,000. Acestea au fost toate școale, în care pot fi primiți elevii după absolvirea a 4 clase a unei școale medii. Studiile se termină în 3 ani. Afară de acestea au mai funcționat 3 academii comerciale, la cari sunt admiși numai frecuranții cu atestat de maturitate. Cursurile țin 2 ani. Aici aparține și cursul pentru pregătirea profesorilor de școale comerciale, care este în legătură cu universitatea și ține 4 ani.

*

Cum deschid Românii bănci? Sub titlul acesta cetim în numărul ultim al revistei „Erdélyi Pénzvilág” din Cluj, care a cerut și obținut intrare și pe la băncile noastre și în temeiul acesta pareă a observa până acum față de Români și instituturile noastre financiare obiectivitatea, ce cu drept cuvânt se poate pretinde dela un organ de specialitate, următoarele șire, prin care se persiflează inaugurarea filialei din Ghelari a băncii „Corvineana” din Hunedoara:

„Dacă nu ar fi atât de dureros de trist și de deplâns de rușinos am putea și râde de informația ce o primim dela corespondentul nostru din Ghelari. Nu este despre altceva vorba în acest raportajiu remarcabil asupra stărilor dela băncile naționalităților, decât

de modul cum și-a început activitatea de bancă institutul românesc „Corvineana” din Hunedoara și cum și-a predat localitățile circulației publice. Apoi mă rog așa, că vine popa în toată regula, în ornate și cu asistența cuvenită și a sfințit — da, a sfințit Doamna iartă-mă — asemenea casei lui Dumnezeu cele două odăi mucegăite ale „Corvineanei”. Iar toate acestea s'au petrecut în prezența unui mare număr a intelectualilor și a blajinilor țărani români din împrejurime. Că cu ce intenție cred, că este cu totul de prisos a mai spune. Și-așa o știe fiecare. Și pentru aceasta intenție, pentru primejdioasa tendință a sfințirii atât de comice a băncii, ne este cu neputință să râdem, deși am avea voie de răs, încât să ne curgă lacrimile șiroaie...”

Da, așa își inaugurează activitatea băncile românești, domnilor dela „Erdélyi Pénzvilág” — cu gândul la Dumnezeu. Căci vedeți DV, Românii sunt creștini și cei dela „Corvineana” au voit să accentueze dintru început faptul că creștinesc va fi și spiritul de care va fi condusă filiala lor, precum și tratamentul de care-și va împărtăși clientela!

Posta Redacțiunii.

Dlul Gavril Todica, Geoagiu. Primit cu mulțumită. În numărul viitor.

„Amicul” în T. Nu ne-am ocupat cu studiul dlui Dr. P. Cioban „Creditul nostru”. fiindcă nu ni s'a trimes pân' acum. Vom căuta să ni-l procurăm și-i vom da atenția cuvenită.

Sumar.

Băncile și însoțirile economice sătești. — Asigurări împotriva accidentelor. — Societăți comerciale și financiare: Adunarea generală a „Agricolei” din Hunedoara. — Revista financiară. Situațiunea. — Cronică: Premiare, Școalele comerciale din Ungaria, Cum deschid românii bănci.

● domnișoară

absolventă a unui curs privat de contabilitate cu praxă de aproape 2 1/2 ani, bine introdusă în toate afacerile de bancă, posedă în scris și vorbire limbele română și maghiară și știe scrie cu mașina, caută aplicare la vre-o bancă, sau la biroul unei firme mai mari.

Adresa o dă redacția acestei reviste.

Depozit românesc

de pian și armoniuri în Sibiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu prețuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 7 etajul I.

„Aurora” societate de împrumut și păstrare în Năsăud**(Naszód)****CONCURS.**

Pentru ocuparea postului de *comptabil* la acest institut prin aceasta se escrie concurs cu termenul de însinuare până la 30 Septembrie a. c. st. n.

Concurenții vor instrui cererile lor cu următoarele documente:

- a) că au absolvat o școală sau academie comercială cu succes;
- b) că au praxă de bancă ca să poată conduce toate agendele comptabilității independent;
- c) că au cunoștință de limbi resp. în ce limbi pot purta corespondența;
- d) că sunt versați în agendele cărții funduare;
- e) că sunt liberi de serviciul militar;
- f) că au purtare morală in excepțională.

În fine concurenții își vor preciza retribuțiunile resp. emolumentele pe lângă cari doresc a ocupa acest post.

Năsăud, (Naszód) la 20 August 1912.

Direcțiunea societății de împrumut și păstrare „Aurora”.

(1—2)

„Fortuna”, institut de credit și economii. societate pe acții în Rodna-veche.**CONVOCARE.**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii societate pe acții „FORTUNA” sunt invitați în sensul §-lui 21 din statutele institutului la *adunarea generală extraordinară*, care se va ține în 17 Septembrie 1912 la 2 oare p. m. în localitatea institutului.

Dacă din lipsa voturilor prescise nu s’ar putea ține adunarea la termenul de sus, prin aceasta se convoacă la o altă adunare generală extraordinară tot în acelaș local pe 24 Septembrie 1912 st. n. la 2 oare p. m.

Obiectele:

1. Constituirea adunării generale, alegerea notarului și alor 2 verificatori.
2. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere.

Rodna-veche, la 17 August 1912.

1—

Direcțiunea.**„CASSA DE PĂSTRARE”, societate pe acții în MERCUREA.****AVIZ.**

La „Cassa de păstrare” în Mercurea (Szerdahely, Szeben m.) află aplicare un **practicant** cu praxă de bancă.

Condițiunile se comunică în scris celor ce reflectează.

2—2

Direcțiunea.**„CODREANA”, institut de credit și econ. în Băsești.****CONCURS.**

„Codreana”, institut de credit și de economii în Băsești prin aceasta publică concurs pentru ocuparea postului

a) de CONTABIL.

1. Salarul se fixează în K 1,800.— anual, relut de cvartir K 360 și tantiemă statutară.
2. Concurenții au să dovedească absolvarea școlii comerciale superioare, și că au praxă de bancă ca să poată conduce independent toate agendele comptabilității.
3. Că posed perfect limba română, maghiară, și în parte și cea germană.
4. Că sunt liberi de serviciul militar activ.
5. Cei cu praxă mai mare vor fi preferiți.
6. Postul are să-l ocupe imediat după alegere.
7. Rugărilor de concurs instruate cu documentele necesare să le înainteze cel mult până în 10 Sept. a. c.

b) de PRACTICANT.

1. Salarul se fixează în K 1,000.— anual.
2. Cei cu praxă vor fi preferiți.
3. Postul e de ocupat îndată după alegere.
4. Aleșii după serviciu de un an vor fi definitivati, dacă vor corăspunde intru toate.

Băsești la 28 Iulie 1912.

4—4

Direcțiunea.**„HAȚIEGANA”, institut de credit și de economii societate de acții în Hațeg.****CONCURS.**

Pentru ocuparea postului de **cassar** la centrala institutului în Hațeg, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salar K 1,600.— anual plus tantiema statutară. Dela reflectanți se cere:
2. Să dovedească cunoașterea cel puțin a limbii maghiare pe lângă cea română.
3. Să fie maioreni cu serviciul militar îndeplinit, dar nu trecuți de 40 de ani.
4. Să depună o cautiune în bani ori hârtii de valoare în sumă de K 3 000.—.
5. Absolvenții școlilor comerciale sunt preferiți.
6. Alesul după un serviciu de un an poate fi definitivat cu drept la fondul de pensuni.
7. Termenul concursului este 15 Septembrie 1912, iar postul se poate ocupa cu 1 Octomvrie 1912.

Hațeg, 26 Iulie 1912.

3—4

Direcțiunea.

